

1. ČÍSLO

NAVLNĚ

ROK OSLAV

Exkluzivní interview s
**Christianem
DOPPLEREM!**

Paní profesorka Lukáčová
popisuje svůj **VZRUŠUJÍCÍ**
výlet do Palestiny!

Pan **Plais Holdor**
dokazuje, že radost
je škodlivá a návyková látka

A DALŠÍ!...

OBSAH:

Na počátku bylo slovo...a to slovo bylo časopis	4
Živá knihovna	5
Země koček, třech bohů a třech kultur	7
C.E.R.N.-aneb Cesta Evropou Radši Než škola	11
Interview: Christian Andreas Doppler	13
Vertiko	18
Doppler čte	22

NA POČÁTKU BYLO SLOVO...

... a to slovo bylo časopis.

Milí čtenáři z řad studentů, vyučujících a příznivců Gymnázia Christiana Dopplera, po dlouhých měsících se nám podařilo dát dohromady první číslo našeho školního časopisu Na vlně. Redakce sestavená z dobrovolníků z řad studentů se rozhodla různou formou v tomto slavnostním prvním čísle věnovat rovnou dvěma výročím, která letos naši školu potkají, ale rozhodně to nebude jenom o nich. Přinášíme vám i aktuality z dění na škole, dvě cestopisné reportáže, doporučení na kvalitní četbu od studentů i vyučujících a nějaké ukázky vlastní studentské tvořivosti – ať již jde o poezii a prózu nebo o perličky z výuky.

Nebude ani chybět jedno netradiční Interview!

Upozornění: následující odstavec obsahuje product placement! Na vlně tvoří v současné chvíli tento skromný redaktorský tým: Samuel Gawlik, Ema Gýnová, Viktorie Krásna, Martin Müller, Laura Pisková a Markéta Šíchová. Není proto vyloučeno, že by se někdo z vás – čtenářů – mohl podílet na rozrostení naší redakce v blízké budoucnosti. Nabízíme místa nejen pro pisálky, ale i pro fotografy, ilustrátory a kohokoliv, kdo má nápad, jak dodat časopisu šmrnc.

A teď o těch výročích... 17. března 1853 zemřel významný rakouský fyzik a matematik, po němž naše škola nese jméno. Byl to Christian Andreas Doppler.

O 100 let později byl u nás zaveden zákon o jedenáctiletých středních školách. A tak sloučením 3. a 4. národní školy, 3. střední školy a jazykového gymnázia vzniklo naše gymnázium, které tenkrát ještě sídlilo na pražských Vinohradech, v budově, která dnes patří Arcibiskupskému gymnáziu. Do současné budovy se škola dostala až v roce 1993, kdy podle ulice převzala název Gymnázium Zborovská. Jméno po rakouském fyzikovi si škola „vysloužila“ až později za své vynikající výsledky – zejména ve fyzikálních a matematických soutěžích. To se událo v roce 1999.

Změn v historii GCHD bylo tedy mnoho, ale lze říct, že zápal našich studentů pro věc a chuť po poznání a pokroku se této škole drží i nadále.

Za redakci přeje příjemné čtení
Denisa Lukáčová

ŽIVÁ KNIHOVNA

Kateřina Příbylová

Vejdu do třídy a místo normální výuky moji spolužáci dávají židle do kruhu. Ze všech stran se ozývají nespokojené povzdechy, někdo dokonce šeptem pronese: “Už jsme ve druháku, to si nemůžou tyhle ty přednášky odpustit?” Nahlas se ale nikdo neodvážá nic namítnout už kvůli tomu, že právě v tu chvíli do dveří vstoupí dvě neznámé ženy a začnou nás seznamovat s programem dnešního dne. Záhy všichni pochopí, že se nebude jednat o ledajakou přednášku a i ti, kteří jsou pořád na pochybách, zvědavě očekávají, jak bude tento den probíhat.

Po úvodní hodině se ozve: “Nyní vás rozdělíme do skupin, ve kterých se budete pohybovat a společně číst knihy.” Nastane obvyklý mumraj, kdy se všichni snaží dostat ke své skupině a zjistit, jak bude vypadat jejich konkrétní program a já v duchu jáším, protože první “kniha” je osoba, na kterou jsem se těšila asi ze všech nejvíc. Paní, jejíž dceru zasáhla tak vážná nemoc, že není jisté, kolika se dožije, jestli vůbec dalšího dne. Když před ní staneme a posedáme si do kruhu kolem ní, je z ní cítit smutek. Vypadá, jako kdyby na ramenou nesla břímě celého světa, což sice nedělá, ale má toho na svých bedrech víc než dost. Velmi rychle nás zavede do svého příběhu, který si nikdo z nás nedokáže představit. Balancovat život s manželem a synem se staráním se o dceru, které se mentální vývoj zastavil ve dvou měsících musí být tak vyčerpávající, že mě z toho zamrazí. Po ochotném a přívětivém přístupu se spolu s kamarády prostřednictvím otázek dozvídáme o

životě malé Niny, která má se vším všudy šťastný život plný lásky, ale velmi nejistý kvůli zdravotním rizikům. Myslím, že to, jak je situace vážná si uvědomíme až v momentě, kdy nám její maminka prakticky s klidem poví, že když si tady teď povídáme, tak je Nina na jednotce intenzivní péče a bojuje o život. Z toho vyprávění to zní, jako kdyby to nebylo nic neobvyklého. Ono totiž asi vážně vůbec není.

S mnohými díky a o poznání moudřejší se s maminkou loučíme a jdeme svoje dojmy předat spolužákům, kteří tuto knihu ještě nečetli. Všichni jsme stejným dílem otřeseni, ale zároveň nám tahle událost obrovsky otevřela oči a uvědomujeme si, jaké máme štěstí, že jsme naživu a zdraví a můžeme dělat to, co děláme.

Tak nějak proplouváme dopolednem a posloucháme všechny ty neuvěřitelné příběhy – některé smutné, jiné úžasné a inspirující. Po skončení akce už prakticky nikdo nechápe, jak dnešek mohl považovat za další obyčejný přednáškový den. Všechny nás to změnilo. Někdo to nepřizná a někdo si z toho odnese spíš to špatné, ale jsme si tu něčím prošli.

ZEMĚ KOČEK, TŘECH KULTUR A TŘECH BOHŮ

Denisa Lukáčová

Myslela jsem si, že naprosto vím, co od Izraele čekat. Země, kterou bych si před pár lety dobrovolně na seznam míst, která toužím vidět, nedala. Avšak poté, co jsem si k magisterskému studiu literární vědy přibrala ještě magisterské studium teologie, tak se pro mě stal Izrael lákavou destinací i navzdory bezpečnostnímu riziku. Je to v jistém ohledu skutečně svatá země, jen je otázka, komu vlastně patří...

Palestinská území

Naše cesta měla poměrně drsný start ve městě Hebron. O tom jsem věděla před jeho návštěvou jen toto: je na území Palestiny, je hodně špinavé, nachází se v něm Hrobka proroků a tvrdí se o něm, že je kolébkou palestinských teroristů. Dalo by se tedy říct, že jsem tušila, do čeho jdu, ale realita byla nakonec o dost jiná.

Cestou od autobusu do centra města nás několikrát zastavili vojáci ve strážnici a posunky se nám snažili vysvětlit, že touto cestou nemůžeme pokračovat. Z dvacetiminutové cesty nakonec bloudíme podle Google Maps něco přes hodinu. Pak projdeme něčím, co připomíná hraniční přechod... a strach ve mně zesílí. Výrazně přibylo odpadků, na zemi leží mrtvé kotě, všichni se na nás zvláště dívají. Nacházíme se v „Old Hebron“, v centru města. Míříme rychle na ubytování, kde potkáváme našeho hostitele Akrama. Ten nás velmi mile uvítá arabskou kávou a začne nám vyprávět příběh šestidenní války, která před lety sloučila Palestinu s Izraelem a z obou národů udělala nesmiřitelné nepřátele. Začínáme chápat, jak se věci mají. Jsme uvnitř palestinského ghetta, ale nemusíme se ničeho bát. Lidé se později ukážou jako velmi milí a vstřícní – můžete být totiž jakéhokoliv vyznání či národnosti a budou vás přátelsky oslovovat „my friend“ – ale nesmíte mít izraelský pas. Pak jste nepřítel.

Před městem, v židovské části Hebronu, sedíme druhý den ráno na zastávce a hledíme na ceduli před námi, která hlásá osvobození a navrácení území židovskému lidu. Ten den pak studujeme během dlouhých cest autobusem celý izraelsko-palestinský konflikt až do dnešních dní. Prakticky každý týden se odehraje něco, při čem přicházejí

o život lidé na obou stranách. Člověk začíná pak doopravdy chápat význam všudypřítomných vojáků a betonových bloků na zastávkách.

V březnu je Izrael krásný – vše se zelená a kvete, počasí připomíná český květen. Za pár týdnů však přijdou nesnesitelná vedra, která vše sežehnou a promění v poušť. Jedeme autobusem do přírodní rezervace Ein Gedi a prakticky celou cestu máme výhled na pobřeží Mrtvého moře. Na druhém břehu se tyčí majestátní hory, které jsou již na území sousedního Jordánska. Člověk zapomíná na celý konflikt a nechává se unášet nádhernými scenériemi.

Pak se ale přesouváme do Jericha. Musíme vystoupit na zastávce uprostřed dálnice, dojít k nejbližší benzínové pumpě a počkat na taxíka. Jericho totiž zůstalo autonomní, a tak tam žádné spoje z Izraele nejezdí. Přijíždí k nám taxikář a o chvíli později nás již vítá červená výstražná cedule před městem, na které je v hebrejštině, arabštině a angličtině napsáno, že vstup izraelským obyvatelům do Jericha může být životu nebezpečný. My zde však zažíváme krásný teplý večer a neuvěřitelnou pohostinnost během tradiční palestinské večeře skládající se z osmi předkrmů a hlavního jídla. Následující den zamíříme k Zacheovu fíkovníku a na horu, kde měl ďábel tři dny pokoušet Krista. Opět se necháme taxíkem popovést na autobusovou zastávku a tím pro nás návštěva nejstaršího města na světě končí. Opalujeme se na betonovém krytu na autobusové zastávce. Už nám to přijde jako něco zcela normálního...

Odpoledne se stavíme v Tiberiasu, kde měl Ježíš chodit po hladině Galilejského jezera. S mým cestovním partákem tenhle trik zkusíme, ale nevyšlo to. Voda je neskutečně ledová, i když je venku 25 stupňů. Nejvíc si užívám pozornost všudypřítomných kočiček.

Míříme do Nazaretu, čímž opouštíme Palestinu. Večer se dostaneme do baziliky Zvěstování, kde se nachomýtneme k večerní modlitbě. Nazaret je klidný a nejvíce mi připomíná Evropu. Zřejmě to je právě množstvím navštívených křesťanských památek – byť k nim v pravidelnou hodinu zazní islámská modlitba, kterou zpívá imám do amplionu.

Izrael

Je pátek a z Nazaretu provádíme rychlý úprk do Jeruzaléma. Se západem slunce totiž židům začíná šabat a v Izraeli se vše zastaví – kromě arabské populace. Přijíždíme do Jeruzaléma kolem čtvrté odpoledne a město už je prakticky zavřené. Na nádraží zavírají poslední obchody, před nosem nám odjede poslední tramvaj a my, zoufalí hladem, sháníme něco k jídlu. Podaří se nám to až v arabské části starého města, kdy zkusíme street food a doufáme, že naše očkování proti žloutence je stále

účinné, neboť hygienický standard je v celém Izraeli o dost nižší, než na co jsme zvyklí u nás.

V Jeruzalémě v následujících dnech navštívíme několik kristovských míst: křížovou cestu, Pilátův dům, Getsemanskou zahradu, Olivetskou horu a oba Boží hroby. Ten „pravý“, o který se hádají 4 církve, a proto klíče od chrámu má již po staletí jedna muslimská rodina, ale i ten „falešný“ anglikánský, který je koncipován jako klidná zahrada, netyčí se nad tím žádný monumentální chrám a je zde i mnohem méně návštěvníků.

Neuvěřitelné soužití tolika rozdílných vyznání a národů na jednom místě je fascinující, ale konečně nabývám dojmu, že v Jeruzalémě (na rozdíl od zbytku země) to poměrně dobře funguje. Nejvíce bizarní mi přijdou obchody se suvenýry, kde najdete pohromadě na jedné stěně všechny rozličné liturgické předměty pro islám, judaismus i křesťanství. Sem tam najdete i sošku Buddha.

Dovídáme se i židovskou verzi šestidenní války – o tom, jak se spolčil arabský svět a snažil se Izrael smazat z mapy, ale díky úspěšnému útoku na letecké základy vyhrál tuto válku Izrael prakticky první den. A vše ostatní už je vlastně jenom snaha o přežití. Člověk nějakým způsobem konflikt začíná chápat, ale pořád mu vlastně nerozumí. A snaží se najít řešení, které ovšem zřejmě pro tyto nesmiřitelné národy neexistuje.

Vracíme se domů pozdě v noci. Ráno zvoní budík a musím vstávat, čeká mě výuka.

C.E.R.N.

aneb Cesta Evropou Radši Než škola

Samuel Gawlik

Čas se vleče, autobus se plouží. Několikátý den v kuse sedím na zadku a hýžd'ový svaly už ani necejtim. Vepředu se chechtaj učitelé, vzadu řvou repráky...

Pardon... z nadšení se mi pletou negativně a pozitivně zbarvené výrazy. Radši začnu ještě jednou, lépe.

Projíždím krajinou, které se ani nestíhám divit. Sem tam Německo, někdy Švýcarsko a jindy zase Francie. Alpy jsou dechberoucí snad všude. Smích pedagogů je často předcházen podněty, kterým se smějeme i my, a ke klasikám znějícím zezadu se svým skřehotavým hlasem přidám někdy i já.

A to zatím ani nezmiňuji hlavní důvod, proč tady vůbec jsme. Veškeré fyzikální znalosti zde získané či připomenuté z nás tečou plným proudem. Krásnou rozcvíčkou byla první zahraniční zastávka (samozřejmě nemyslím čerpauzu). V české Techmanii už byli mnozí z nás. Ta se však nijak nemůže měřit se švýcarskou Technoramou. Kromě rozsáhlejšího areálu jsme si zde prošli něčím důležitějším. Jakožto středoškoláci už jsme se o nejednom ze zde demonstrovaných principů učili. Toto posilování vzpomínkových svalů bylo prospěšné všem. Někdo zavzpomínal na mechaniku, jiný si připomněl elektromagnetiku a další se rozpomněl na optiku. A podobně jako když známe trik, který nám zrovna předvádí kouzelník, i zde nás doprovázela radost z toho, že víme, jak který trik funguje.

Pokud zde však někdo doufal, že touto zastávkou střetávání se se zajímavostmi končí, musel nakonec být asi jediným, koho zájezd zklamal. Být takovým člověkem, tak například exkurzi po reaktoru ILL nepřežiju. A to ani nemluvím o zeměpisných znalostech, které jsme získali během individuálně řešené prohlídky Ženevy či Bernu, nebo těch lingvistických získaných z mnohých přednášek vedených v cizím jazyce

zvaném slovenština. Zajímavosti zkrátka tekly proudem. V hojném množství se jich tak dostalo na každého.

A to jsme ještě ani nedojeli do samotného CERNu, třešničky na tomto mnohapatrovém dortu. Jednoduše se dá říci, že nezávisle na důvodu naší účasti, ať už jde o upřímnou touhu po poznání, donucení rodičů, či životní sen chytit si v urychlovači jednu částici, jediná součást zájezdu, na kterou se nikdo netěšíme, je její konec.

Interview:

Christian Andreas Doppler

Ema Gýnová a Laura Pisková

První číslo našeho časopisu je věnováno osobnosti neodlučitelně spojené s naší školou a tou není nikdo jiný než slavný rakouský fyzik a matematik, Christian Doppler. Vy, stejně jako já, si určitě říkáte, že by bylo fajn se s ním setkat a popovídat si. A tak jsem bez dlouhého přemýšlení vyrazila na cestu.

Můj cíl se nacházel na ostrově Isola di San Michele. Na hřbitově San Michele jsem se posadila na lavičku před náhrobek se strohým nápisem „*A Cristiano Doppler*“ a soustředila se na svůj úkol. Připravila jsem si otázky a přemýšlela, co by vás jako čtenáře mohlo nejvíce zajímat. Asi nikoho nepřekvapí, když prozradím, že moje první otázka zněla takto:

Jistě víte, že jste se jako vědec velmi vyznamenal a zanechal po sobě mnohé objevy. Ale určitě nevíte, že je po vás v Praze ve Zborovské ulici pojmenované gymnázium?

Tak to se přiznám, že jsem netušil. (Jak bych také mohl, že?). Řeknu vám tedy upřímně, že jsem si nemyslel, že k něčemu takovému někdy vůbec dojde. Je to téměř úsměvné, za můj krátký život mě to ani jednou nenapadlo. To se tam také jistě vyučuje fyzika?

To ano, vyučuje. Díky našim studentům a jejich úspěchům v soutěžích matematiky a fyziky je po vás naše škola pojmenovaná. Ale také se u nás věnujeme výuce jazyků. Vy jste měl fyziku během studia, dle mého předpokladu, rád, že?

Měl jsem ji rád, to je samozřejmé. Ale jakmile přišlo na počty, můj zájem vždy malinko ochabl. Já rád uvažoval, rád jsem přemýšlel, ale ne moc dobře počítal. Později to ale bylo nutné, tak jsem se snažil svůj nedostatek potlačit a řekl bych, že se mi to v mnoha případech podařilo. Dokonce jsem si našel cestu k matematice, jako takové. I přesto dodnes v některých mých matematických vyjádřeních a výpočtech naleznete chyby, které mi často bránily k dokončení slibných objevů.

Vy jste myslím zmínila také jazyky. Ty jsem měl též rád, ale nešly mi. Tak jsem se ubíral cestou fyziky, geometrie, algebry a astronomie.

Na školu jste tedy, pokud se nemýlím, prvně zamířil na univerzitu do Vídně. Co vás k tomu vedlo?

Vidím, že jste si o mně něco přečetla, ale máte v tom pár nepřesností. Mě k tomu určitě nic nevedlo. Jistý pan profesor Stampfer to poradil mému otci. Nazýval mě „pozoruhodně nadaným hochem“. Říkal, že to se svou nulovou fyzickou zdatností a chatrným zdravím u otce nikam nedotáhnu (jako kameník, myslím), tak mě tam podle svého nejlepšího svědomí poslali a já k tomu nic nenamítal. Jejich přesvědčení jsem chápal, vždycky jsem věděl, že jednou budu vědcem.

Na univerzitě jsem se učil dobře (jak jsem vám před chvílí vylíčil), dokonce jsem získal titul inženýra polytechniky. Současně jsem také vyučoval matematiku a fyziku na Collegium Rupertinum. Po dokončení studia jsem panu profesorovi Adamu Burgovi dělal asistenta ve výuce právě matematiky a fyziky (už tou dobou jsem začal psát své matematické práce), ale pouze dočasně.

Tou dobou se tedy, předpokládám, začala rozvíjet vaše vědecká kariéra. Co jste dělal, abyste naplnil tento osud?

Vystřídal jsem mnoho míst, zahodil mnoho vědeckých prací a čas od času chaoticky hledal pracovní pozice, které by mým požadavkům vyhovovaly. Abych tedy navázal na svou předešlou odpověď: ve Vídni jsem hledal novou práci jako učitel, ale nebylo to vůbec jednoduché. Ze zoufalství jsem musel dokonce nakrátko přijmout práci účetního v továrně na bavlnu. Přemýšlel jsem o vycestování do Ameriky, ale někdo mi seslal životní příležitost. A hned dvě.

Čeho se konkrétně týkaly?

Týkaly se volby. Volby mezi Prahou a Bernem. Vy mě jistě pochopíte, když vám řeknu, že jsem si vybral Prahu (a to čistě z vlasteneckých důvodů). Pokračoval jsem v kariéře a po menších peripetích jsem nastoupil nejprve na Technickou školu a poté na Polytechnický institut, kde jsem byl později jmenován profesorem algebry a geometrie. Všechno ale nešlo tak hladce, jak by si určitě všichni mysleli. Krátce po nástupu na institut jsem, ze mě neznámého důvodu, obdržel důtku za údajné nedůstojné chování k žákům. Na štěstí v té chvíli zasáhl můj pozdější věrný přítel Bernhard Bolzano, tou dobou uznávaný vědec. Navzájem jsme se podporovali.

Pokud se nemýlím, o rok později jste se oženil, je to tak?

Ano, oženil. Mathilda Sturmová, velice laskavá a půvabná žena. Říkala mi, že mám hlavu v oblacích. Věda byla můj život. Ale stejně tak ona. Byla pro mě uzemněním ze světa, který se kolem mě neustále točil. Jednou jsme s dětmi (měli jsme pět dětí - Mathildu, Ludwiga, Adolfa, Berthu a Hermanna) seděli u večeře a ona mě nazvala „vědcem na plný úvazek“, ale také podobnými výrazy jako blázen, chaotik, nebo „přílišný nadšenec“. Jako bych své rodině nevěnoval dost času a pozornosti. Viděl jsem ten vyčítavý pohled v jejích očích. Tou dobou jsem byl profesorem vyšší matematiky a geometrie na pražské technice...

Nerada vás přerušuji, ale hovoříme teď o vrcholu vaší kariéry?

Je tomu tak. Kdybyste mě nepřerušila, hned bych se k tomu vyjádřil. Přednášel jsem pro neskutečné počty studentů. Okolo pěti stovek. V tu dobu přišla ale rána, kterou nikdo nečekal (zda se to dá takhle říci). Moje zdraví, jak jsem snad zmínil, bylo velmi chatrné. Postihla mě tuberkulóza. Dostal jsem se do tak kritického stavu, že jsem skoro nemohl mluvit, až jsem úplně ztratil hlas. Musel jsem se tedy ke konci svého pobytu v Praze přednášení úplně vzdát.

Poslední roky svého života si vybavuji jakoby v mlze. Byl jsem věčně vyčerpaný a mrzutý. Litoval jsem. Přišlo mi, že jsem všechnen ten čas promarnil. Až v tu dobu mi to všechno začalo docházet. S celou rodinou jsem se vrátil zpět do Vídně. Navrátil se na pozici profesora polytechniky a spěšně dokončoval mnoho projektů. Ale věděl jsem, že už mi moc času nezbývá.

Jak jste velmi správně poznamenala, byla to vrcholná léta mé kariéry. A když pominula, navždy jsem ulehl zde v Benátkách.

Horké křeslo aneb Nejpalcivější otázky v bodech:

- Proč jste nepřevzal po otci rodinnou kamenickou firmu?

„Měl jsem chatrné zdraví. Po dokončení střední školy v Linci jsem ale pokračoval na vídeňské polytechnice. Zde jsem studoval matematiku, fyziku a astronomii.“

- Kdy jste začal publikovat své vlastní práce?

„Své první vědecké práce jsem začal publikovat, když jsem studoval na univerzitě, kde jsem pracoval jako asistent profesora matematiky. Jedna z mých prvních publikací měla název Příspěvek k teorii rovnoběžek.“

- Slyšeli jsme, že jste roku 1842 přednášel na zasedání Královské české společnosti nauk. O čem byl Váš příspěvek?

„Byla to přednáška O barevném světle dvojhvězd, v níž jsem mluvil o změně frekvence vlnění při vzájemném pohybu zdroje a pozorovatele. Později byl tento objev publikován v Pojednání Královské české společnosti nauk.“

- Kdy se Vám ale díky tomuhle objevu dostalo největšího uznání?

„Bohužel až 6 let po mé smrti, a to v roce 1859. Bylo to díky objevu spektrální analýzy, kdy se zjistilo, že Dopplerův jev se ve hvězdných spektrech skutečně vyskytuje.“

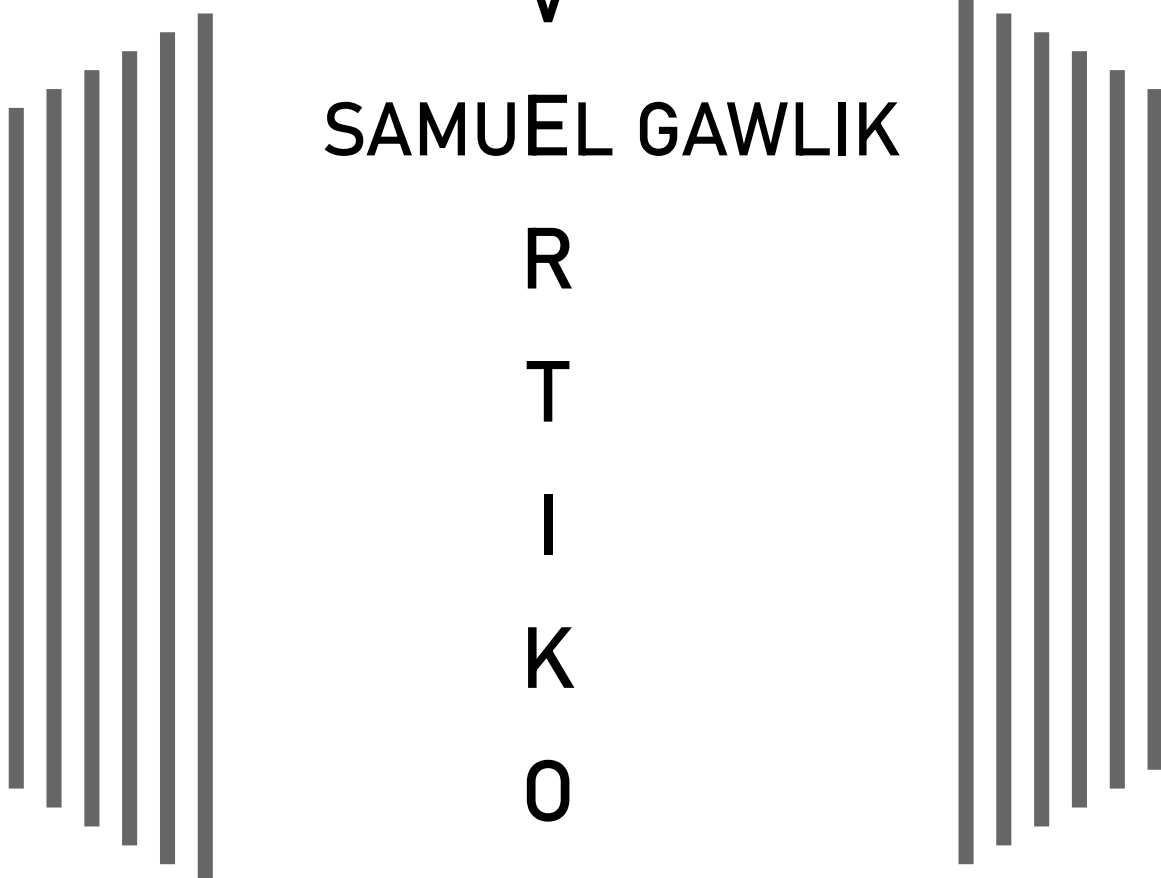
• K čemu se dnes používá Váš objev?

„Tak například pomáhá měřit rychlost aut pomocí radaru, letečtí navigátoři měří vzdálenost letadel a v medicíně se měří rychlost průtoku krve v cévách.“

• Jaké jsou Vaše největší úspěchy?

„Jistě se mezi ně řadí získání čestného doktorátu, potom to, že jsem mohl být prvním ředitelem Fyzikálního ústavu na Císařské univerzitě ve Vídni, ale určitě také i to, že po mně bylo pojmenováno gymnázium.“

V
SAMUEL GAWLIK
R
T
I
K
O

Mé jméno je Plais Holdor a nyní bych Vám rád po dlouhém a pečlivém výzkumu předložil nevyvrátitelný důkaz toho, že je radost škodlivá a návyková.

Návykové látce se člověk oddá tehdy, když v ní najde pozitiva, která mu zastíní její negativa. Člověk s jasnou myslí však klam prohlédne. Takový člověk negativa nepřehlíží. Takový člověk látce nepodlehne.

Já jsem takový člověk.

Široko daleko jsem asi jediný, kdo si je vědom škodlivých účinků hudby a tance. Vyvolávají radost. Jen já vidím, že nás bezúčelně nutí dělat věci, kterých bychom se bez jejich vlivu nedopustili. Například bezcílný vertikální pohyb nahoru a dolů. Ti okolo mě netuší, jak jim to škodí. Skáčou nahoru a dolů, jako když se narkoman blaženě válí v krátkodobé euforii. Jako se droga stříkačkou dostane skrz kůži do žíly,

hudba se jim vibracemi dostává skrz ušní bubínky do mozku a uvádí je v omámené rytmické pohyby.

Avšak podobně, jako si skupina střízlivých v tramvaji ihned všimne jednoho křičícího člověka pod vlivem, i ti pod vlivem si všimnou jednoho strnulého střízlivého. A stejně tak, jako ti střízliví mohou opilému říkat, ať látku přestane užívat, tak i ti poskakující mohou střízlivému říkat, ať začne. Obojí je stejně bezvýznamné.

„Můžeš mít radost, můžeš se trochu hýbat,“ slyším.

Ale nedbám. Stojím. Návykové radosti se nepoddám.

„Když neskáče dům, skákej ty!“ duní reproduktory.

Bejt tak při smyslech, dojde jim, jakej je to nesmysl, myslím si. Takhle pod vlivem je však ani na chvíli nenapadne, že by podle téhle logiky museli vymyslet skákající dům, nebo skákat pořád.

Ale oni při smyslech nejsou. Skáčou nahoru a dolů. Jediný nevertikální pohyb spočívá v tom, že si mě dva z nich všimli.

„To je ale zajímavěj přírodní úkaz,“ volá jeden, zatímco se okolo mě ten druhý točí.

Po chvíli se k němu první přidává a točí se kolem mě oba. Točí se, mávají a brzy i oba skáčou. Zase vertikálně. Avšak pokud někomu alkohol zapáchá, to, že mu jej někdo nadýchá přímo do obličeje, jej k ochutnání nepřiměje. Stejně tak, pokud mi tanec nezavání, to, že přede mnou někdo tajtrlikuje, mě k němu nepřesvědčí.

„Pokud se usměješ, dám ti pětikilo,“ zkouší to další.

Podobně, jako střízlivého přece jen někdy nějaké opilcovo moudro pobaví, i já trochu pookřál. Vždyť nahradit jednu návykovou látku za druhou, a navíc míru označit v podobné jednotce, ve které by se měřila jiná návyková látka, je krásná ironie.

Tím však závislácké hody nekončí. Jak je tomu zvykem i u lidí střízlivých, zajímavé přírodní úkazy zajímají pozornost mnoha. U těch pod vlivem je to ještě výraznější.

Všichni si stoupají do kruhu, ze kterého mohou střízlivého pozorovat. Pak se pomalu dávají do točivého pohybu, aby si ten úkaz

prohlédli ze všech stran. Jelikož však jsou stále pod vlivem vertikala, i tento pohyb je stále spojen s poskakováním nahoru a dolů.

Nic jim to není platné. Chápu se poslední naděje a vertikala mi přímo nabízejí. Zvedají mě vertikálně vzhůru. Jestli se nepoddám přímé nabídce...

„Tohle je finální odpočet. Ta ta tá tá, ta ta ta ta tá...“ znějí zase reproduktory a stejně, jako u skákání namísto domu, tato slova berou ti pod vlivem, jako by byla vytesána do kamene. S koncem tohoto pomyslného finálního odpočtu ukončují i své závislácké aktivity a mě pokládají na zem.

Zde však můj výzkum, ani jejich radostné hody, nekončí.

Končí-li svou nabídku návykové látky jeden Dealjockey, přesouvají se jeho dosavadní zákazníci k jinému. Po krátkém přesunu zjišťuji zajímavý aspekt této závislosti: ti, kteří mě poznávali dříve – na jiném místě, v jiném oblečení, s jinými brýlemi – mě poznávají i teď. Radost tedy evidentně zaslepuje vědomí jen částečně. To působí jako další pozitivum, protože je radost jako taková lákavější, a do jejího vlivu se tak chytí více lidí. Tím spíše se před ní musíme držet na pozoru, neb její pokušení jsou silná.

Jelikož jsou všichni v euforii už nějakou dobu, pomyslný práh tolerance se jim zvyšuje a k docílení stejných pocitů již potřebují více stimulantů. K ušními bubínky pronikajícím vibracím se tedy přidávají sítnicemi pronikající pestrobarevné paprsky. Tento jediný přidaný stimulant docílil požadovaného – a škodlivého – záměru a bezúčelný vertikální pohyb pokračuje.

„Bude to dlouhá noc...“ ozývají se opět reproduktory a naznačují tak, že dráždivé stimulanty budou stále jen přibývat.

K vertikálnímu pohybu celých těl se přidává vertikální pohyb rukou, jak jimi návyková látka tahá nahoru a dolů pomocí neviditelných lanek, jako by ti pod jejím vlivem byli jejími loutkami. Jen já stojím. Stojím pevně jako sloup, o který se kdokoliv a cokoliv může opřít. S brýlemi na očích se cítím jako ochranka, jako bych měl kohokoliv

chránit před jakýmkoliv zraněním. Nebýt těch brýlí, kromě ušních bubínků a sítnic už by mi přehršel stimulantů lezla i krkem, tak jako některým jiným.

Jelikož mé služby jakožto neoficiální ochranky není zapotřebí, brzy se přidávám k jednomu stimulanty přehlčenému a sedám si vedle něj.

„Neviděl jsi Marii? Před chvílí byla tady u mě, ale teď jí nevidím,“ ptá se mě přehlčený.

Evidentně radost to vědomí až tak nešetří. Jestli někdo pod jejím vlivem nepostřehne odcházet ani toho, kdo stál přímo u něj...

Po krátké chvíli stimulanty opět nestačí.

„Já chci žít bez zastavení!“ proklamují reproduktory a k předchozím stimulantů. Přibývají lesklé koule a jakási pára, aby světla byla nejen jasná, ale i mihotavá.

Jak málo stačí závislákovi k euforii.

Jako u každé podobné látky, i radost s časem ztrácí na síle. Za neviditelná k rukám připevněná vlákna už ani netahá nahoru a dolů, spíše jen dopředu a dozadu. Obecně zde efekt vertikála opadá a vertikální pohyb mnohde přechází v horizontální.

Jak pára naplňuje plíce, docházím k závěru, že už musí být negativnost radosti zřejmá snad všem. Když si jdu pro oblečení, vidím už jen volné háčky nahoře. Tam se asi bude také odkládat oblečení. Spolu s tímto posledním dojmem toto doupě opouštím a už si jen provětrávám hlavu od radosti s nadějí, že mě zítra nebude obtěžovat.

DOPLER ČTE

Doporučení na knihu od nižšího gymnázia Letopisy Narnie

Laura Pisková

Všech 7 dílů vypráví o některých dětech z Anglie, které byly kouzlempřeneseny do jiného světa – Narnie. Právě tam zažívají napínavá, smutná, krásná, dokonce někdy i nebezpečná dobrodružství.

V Narnii je to hodně jiné než v našem světě... Zvířata tam mluví, kouzla se používají v jednom kuse a celé této magické zemi vládne lev Aslan. Ten se v Narnii ale objevuje zřídka, většinou jen proto, aby všechno napravil. Ať už se bojuje o trůn nebo se plaví na konec světa, s postavami se dá skvěle soucítit a dokonale vás to vtáhne do příběhu. Inspirovány touto sérií vznikly i filmy.

Můj názor:

Já tuto sérii doporučuji, protože je napínavá, často vtipná a jsou tam postavy, které i když se v minulém příběhu zachovaly špatně, později se mnohdy napravily. V knize je dostatečné množství obrázků, které pomohou vykreslit jednotlivé postavy. Je to zábavné a napínavé čtení!

V současné době stále populární dílo začal autor promýšlet již v roce 1939. K jeho vydání však došlo až o dekádu později – v roce 1950. Závěrečná kniha vyšla v roce 1956. Autor byl blízkým přítelem J. R. R. Tolkiena a napsal i mnoho knih s filozoficko-teologickými náměty. Nejznámějšími jsou Velký rozvod nebe a pekla a Problém bolesti. Zajímavostí je, že během dospívání se na dlouhých patnáct let stal ateistou: „Kdyby byl Bůh stvořil svět, nebyl by tak křehký a plný chyb, jak ho vidíme.“

DOPLER ČTE

Doporučení na knihu od paní profesorky Holíkové

Markéta Šichová

Oblíbenou knihou profesorky Holíkové je Zuzanin dech, od spisovatelky Terezy Jandové s pseudonymem Jakuba Katalpa.

Kniha pojednává o krásné židovské dívce Zuzaně, která se narodila ve špatnou dobu na špatném místě. Dcera majitele prosperujícího cukrovaru Abrahama Libeskinda a jeho ženy Liliany prožívá šťastné dětství. Rodiče věnují vytoužené dceři luxusní bydlení a oblečení, dobré vzdělání – a hlavně veškerou lásku. To samozřejmě v době, ve které se Zuzana narodila, nemůže trvat věčně a v její rodině dojde k událostem, jež budou pro Zuzanu znamenat první rány osudu. Určitě čtenáři tuší, s jakými potížemi se bude Zuzana a její rodina muset dále v knize potýkat, ale ucítí její chuť přežít a touhu vrátit se zpět domů. Paní profesorka vám samozřejmě závěr knihy neprozradí, aby vás nepřipravila o literární zážitek, nicméně musíte vědět, že to, co následuje po Zuzanině návratu domů, pro ni bylo naprosto nečekané.

Proč si knihu přečíst?

„Silný příběh. Zuzanin dech vám vezme i poslední dech. Na krásné a zároveň smutně hrůzné vyprávění s neočekávanou pointou a gradací jen tak nezapomenete. Vráť se štěstí s hořkou příchutí zpět?“ Řekla o knize paní profesorka Holíková.

Zuzanin dech vydalo v roce 2020 brněnské nakladatelství Host. Autorka – absolventka mediálních studií, bohemistiky a psychologie na Univerzitě Karlově – získala v roce 2007 nominaci na Magnesii Literu – Litera za prózu za knihu Je hlína k snědku?. V roce 2013 se jí podařilo vyhrát cenu Josefa Škvoreckého s titulem Němci.

DOPLER ČTE

Doporučení na knihu od vyššího gymnázia Naše zakázané vášně

Viktorie Krásna

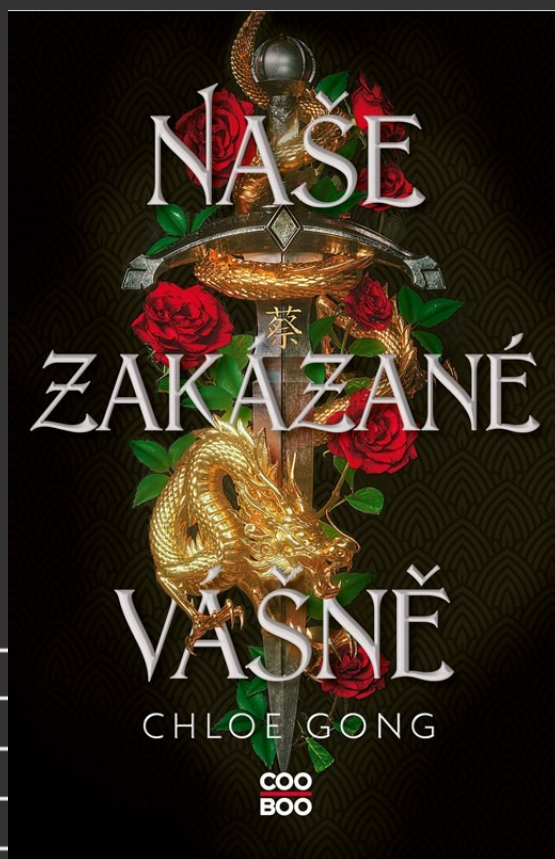
Šanghaj, 1926,

Juliette Cai je dcerou vůdce Šarlatového gangu, který má nadvládu na Šanghaji. Roma Montagov je synem vůdce Bílých Květů, jejich rivalského gangu. Když se ale ve městě objeví monstrum a lidi postihne šílenství, které je donutí se samotné zabít, budou muset dva dědici mafiánů spojit síly a společně zachránit jejich domov před nadpřirozeným zlem. Juliette a Roma ale mají minulost...

Proč knihu doporučuji:

Autorka má skvělý styl psaní, který vás vtáhne do jejího světa tak, že z něho poté nebudete chtít odejít. Tato knížka má zajímavý příběh, od kterého nedokážete odtrhnout oči a postavy, které vám přirostou k srdci. Nebojte ale, jestli se vám bude líbit, má další díl, který můžu doporučit snad ještě víc. :)

Chloe Gong je čtyřadvacetiletá novozélandská bestselling autorka původem ze Šanghaje, která napsala již 5 knížek. Na Instagramu ji můžete sledovat jako @thechloegong. Rok vydání: 2020. Nakladatelství: COOBOO. Žánr: Fantasy.

Grafický design, přední a zadní obálka - Martin Müller

1. ČÍSLO

**"Nejlepší časopis, který jsem kdy četl"
-známý kritik (věřte mu)**

ROK OSLAV

